

Protocol Meldcode Integrale kindcentra Borgman Ebbinge schooljaar 2021-2022

Meldcode met afwegingskader

Inhoud

Inleiding	4
1. Verbeterde Meldcode met afwegingskader	5
2. De Meldcode	5
2.1 Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?	5
2.2 Situaties van onveiligheid	5
Acute onveiligheid	5
Structurele onveiligheid.....	6
Disclosure	6
2.3 Afwegingsvragen	6
3. Overzicht wettelijk verplichte stappen.....	7
4. Omschrijving van de stappen inclusief de 5 afwegingsvragen	9
Stap 1: In kaart brengen van signalen (kind- en oudersignalen).....	9
Stap 2: Collegiale consultatie	9
Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind.....	10
Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling	10
Vijf afwegingsvragen	10
1	10
2	10
3	10
4	11
5	11
Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:	11
5. Participatie van kinderen	12
1. Termen.....	12
2. Informatie over het proces	12
Bij vragen over de gespreksvoering en de inhoud van de gesprekken wordt advies gevraagd aan Veilig Thuis	12
De betrokken medewerker of DAF geeft het kind informatie over:.....	12
De betrokken medewerker of DAF geeft het kind:.....	12
3. Informatie over veilig opgroeien.....	12
4. Recht op eigen mening	12

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind.....	13
6. De mening van het kind in de besluitvorming	13
7. Route bij disclosure.....	13
In het geval van disclosure volgt direct contact met Veilig Thuis en worden de vervolgstappen samen met Veilig Thuis vervolgstappen bepaald. De betrokken medewerker houdt het kind op de hoogte en luistert naar de visie van het kind.....	13
8. Steun	13
9. Tips voor gesprek	13
6. Wettelijke verplichtingen.....	13
6.1 Verantwoordelijkheid	13
6.2 Vertrouwelijke informatie	13
6.3 Documenteren	14
7. Instructie gebruik Kindcheck	14
8. Deskundigheid eerdergerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis	15
9. Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim	15
9.1 Meldrecht	15
10. Verwijsindex risicojongeren (Zorg voor jeugd)	16
Bijlage.....	17
1. Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure	17
Acute onveiligheid.....	17
Structurele onveiligheid.....	18
Disclosure	18
Bijlage 2. Contactgegevens aandachtsfunctionarissen	20

Inleiding

Dit is het protocol meldcode voor integrale kindcentra IKC Borgman Ebbinghe. Omdat er binnen het IKC nauw wordt samengewerkt tussen leerkrachten, pedagogisch medewerkers en onderwijsassistenten wordt er gekozen voor het gebruik van de term “medewerker”

Het bestuur van de scholen (Openbaar onderwijsgroep Groningen) heeft een indirecte aandachtsfunctionaris in dienst die zorgt informatievoorziening en beleidsvoorstellen op bestuursniveau.

De taak van aandachtsfunctionaris berust bij de intern begeleiders of een andere medewerker.

Op IKC Borgman Ebbinghe werkt 1 intern begeleider als aandachtsfunctionaris

Er is één indirecte aandachtsfunctionaris (IAF) die zorg draagt voor beleidsvoorstellen op schoolniveau. Voor contactgegevens wordt verwezen naar bijlage 2. Deze IAF is vooral betrokken bij het invullen, bijstellen en evalueren van de meldcode, het informeren van de collega's over ontwikkelingen, het systematisch en incidenteel geven en/of organiseren van scholing en het uitwerken van beleid over het zorgvuldig vastleggen en documenteren van de meldcode. Deze IAF is tevens directe aandachtsfunctionaris (DAF) voor de locatie waar zij intern begeleider is. De DAF draagt zorg voor groepen/locatie waar zij de taak als intern begeleider heeft. In het geval van de locatie Borgman Oosterpark is een andere medewerker DAF voor de gehele locatie.

De DAF ondersteunt, begeleidt, adviseert, motiveert en informeert collega's die huiselijk geweld of kindermishandeling vermoeden. Een uitgebreide taakomschrijving is te vinden in het reader van de training aandachtsfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld van de landelijke vakgroep aandachtsfunctionarissen kindermishandeling (LVAK,2018)

1. Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

2. De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

2.1 Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

2.2 Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van

zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

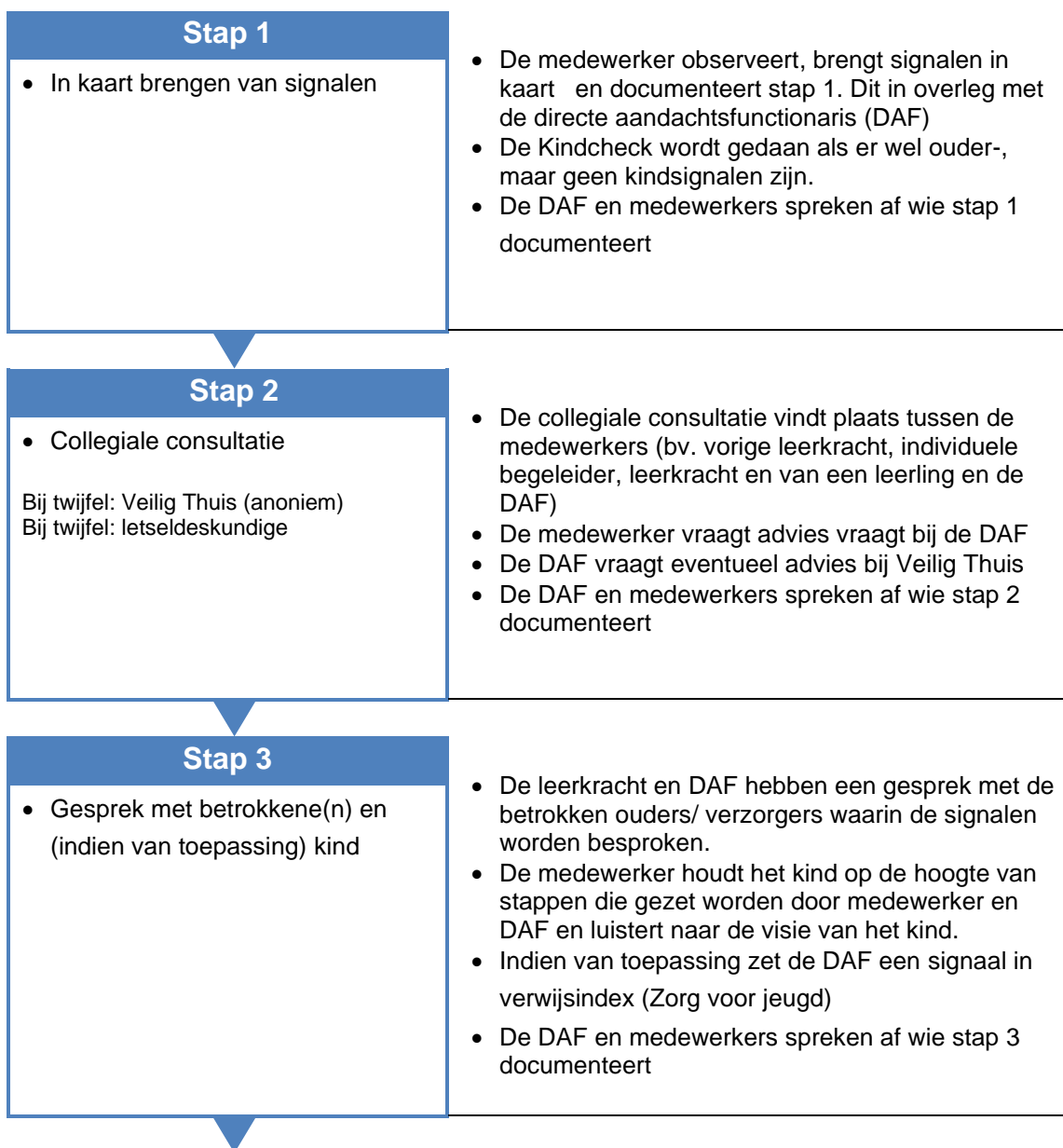
Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

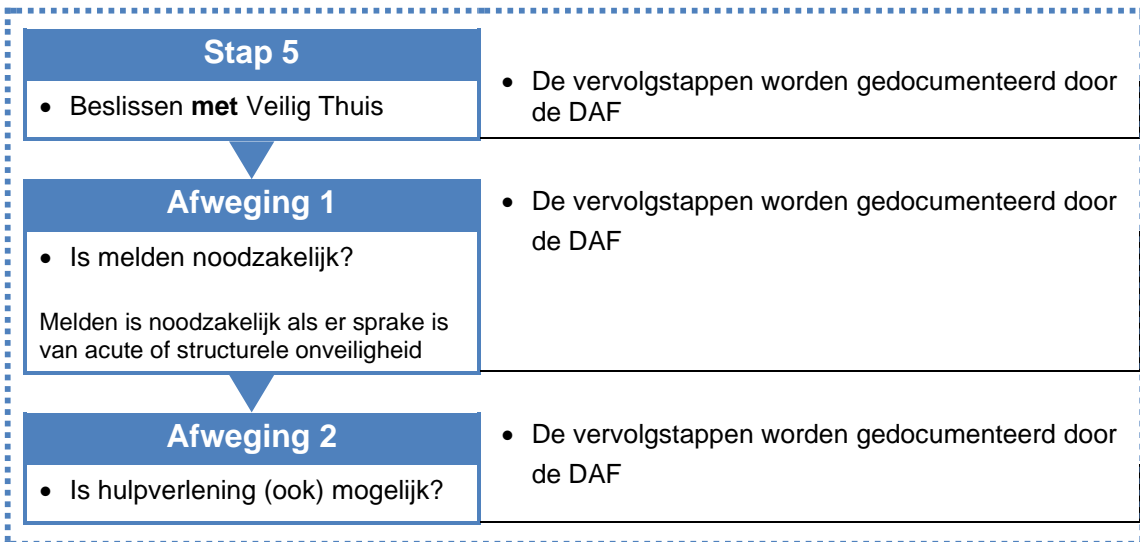
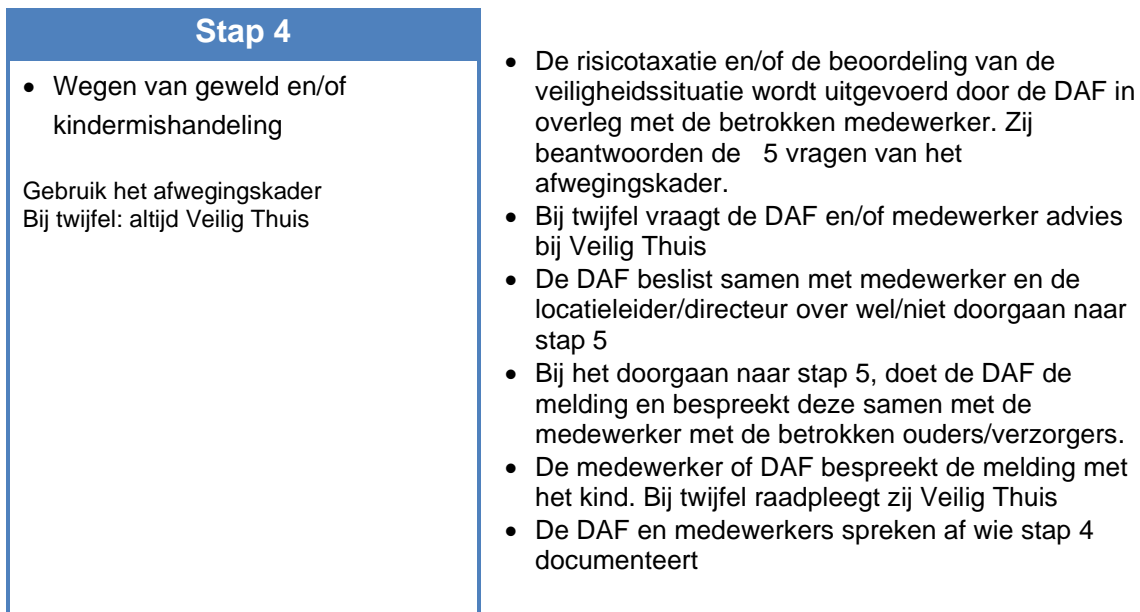
2.3 Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

3. Overzicht wettelijk verplichte stappen

Onderstaande stappen worden uitgebreid toegelicht in de **meldcode app** van het ministerie van volksgezondheid welzijn en sport.

4. Omschrijving van de stappen inclusief de 5 afwegingsvragen

Bij twijfel kan bij iedere stap advies gevraagd worden bij Veilig Thuis

Stap 1: In kaart brengen van signalen (kind- en oudersignalen)

- De signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling worden in kaart worden gebracht door betrokken medewerkers van een kind. Dit kan gaan om ouder- en kindsignalen. Dit kan bv. een (vak)leerkracht, pedagogisch medewerker, onderwijsassistent, locatieleider of intern begeleider zijn. Binnen stap 1 worden de eerste signalen al besproken met de DAF zodat de DAF de coördinatie van het in kaart brengen van signalen op zich kan nemen. Er wordt afgesproken welke observaties er zullen worden gedaan en/of er een gesprek met het kind plaats vindt. De DAF adviseert binnen deze stap over de gespreksvoering.
- De Kindcheck is bedoeld voor professionals die werken met volwassen cliënten. Voor onderwijs en kinderopvang geldt dat de kindcheck aan de orde is als er oudersignalen zijn, maar geen kindsignalen. De medewerker en DAF gaan met de ouder/verzorger in gesprek en bespreekt of de ouder/verzorger zorg draagt voor er (meerdere) minderjarige kinderen. Ze bespreken of de ouder/verzorger, ondanks zijn/haar situatie, lukt om de kinderen voldoende verzorging, zorg en veiligheid te bieden, of dat hij/zij daar hulp (meer) hulp bij nodig heeft. De medewerker en DAF beslissen na dit gesprek of ze moeten overgaan naar stap 2
- Bij signalen/vermoedens van eengerelateerd geweld geldt een andere werkwijze. Bij (vermoeden van) eengerelateerd geweld vindt een gesprek met ouders van een minderjarig slachtoffer pas plaats nadat de situatie en risico 's door een expert zijn geïnventariseerd of getaxeerd. Datzelfde geldt voor partners of familie. De medewerker bespreekt de signalen met de DAF die bv. Via Veilig Thuis overlegt met een expert.
Het begrip eengerelateerd geweld is de overkoepelende term voor alle vormen van dwang, psychisch en fysiek geweld om te voorkomen dat een lid van de familie een "misstap" zet die de familie-er in de gemeenschap kan schaden. Om de eer te beschermen of te herstellen zijn er verschillende manieren die niet zelden samengaan met onderdrukking en geweld. Vormen van eengerelateerd geweld zijn o.a.: huwelijksdwang, vrouwelijk genitale verminking, genezingsrituelen en psychische en fysieke mishandeling.
- De medewerker en DAF spreken af wie documenteert in het (digitale) dossier van het betreffende kind.

Stap 2: Collegiale consultatie

- De collegiale consultatie vindt plaats tussen de medewerkers en DAF. Te denken valt aan de volgende medewerkers: de vakleerkracht, de vorige leerkracht van het kind, de leerkracht van een broertje of zusje, de individuele begeleider, de leerkracht van een leerling)
- De medewerker vraagt advies bij deze stap altijd advies aan de DAF
- De DAF en/of medewerker vraagt eventueel advies bij Veilig Thuis
- De DAF en medewerkers spreken af wie stap 2 documenteert in het (digitale) dossier van het kind

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

- De DAF en/of medewerker vraagt eventueel advies bij Veilig Thuis m.b.t. de gespreksvoering
- De DAF bespreekt met de locatieleider en/of directeur het voorgenomen gesprek met ouders/verzorgers.
- De betrokken medewerker en DAF hebben een gesprek met de betrokken ouders/verzorgers waarin de signalen worden besproken. De signalen worden zo concreet mogelijk besproken, dat wil zeggen: de feiten die zijn waargenomen. De ouders/verzorgers worden uitgenodigd om daarop te reageren.
Let op: bij concrete aanwijzingen dat door het voeren van het gesprek de veiligheid van een betrokkene in het geding komt kan afgezien worden van een gesprek. Te denken valt aan situaties rondom eerderrelateerd geweld.
- De betrokken medewerker of de DAF heeft een gesprek met het kind. Hij /zij houdt het kind op de hoogte van stappen die gezet worden door medewerker en DAF en luistert naar de visie van het kind (Zie hoofdstuk 5 over de participatie van het kind). Er kan een kind nooit geheimhouding worden beloofd. Professioneel ingrijpen is vaak de enige manier om herhaling van kindermishandeling te voorkomen.
- Indien van toepassing zet de DAF een signaal in verwijsindex (Zorg voor jeugd)
- De DAF en medewerker spreken af wie stap 3 documenteert in het (digitale) dossier van het kind.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

- De risicotaxatie en/of de beoordeling van de veiligheidssituatie wordt uitgevoerd door de DAF in overleg met de medewerker. Zij beantwoorden de 5 vragen van het afwegingskader. Het beantwoorden van deze vijf afwegingsvragen”, is verplicht binnen deze stap.

Vijf afwegingsvragen

	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
Meldnorm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
Meldnormen 2 en 3	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p>

	<p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

- De DAF beslist samen met medewerker en de locatieleider en/of directeur over wel/niet doorgaan naar stap 5. De locatieleider en/of directeur en DAF zijn eindverantwoordelijk voor de beslissing om wel/geen melding te doen.
- Bij het doorgaan naar stap 5, doet de DAF de melding bij Veilig Thuis en bespreekt deze samen met de betrokken medewerker met de betrokken ouders/verzorgers. In uitzonderingssituaties kan i.o.m. de DAF door een andere medewerker melding gedaan worden.
- De medewerker of DAF bespreekt de melding met het kind.
- De DAF en betrokken medewerker spreken af wie stap 4 documenteert in het (digitale) dossier van het kind. De antwoorden op de 5 vragen binnen het afwegingskader staan per vraag gedocumenteerd.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

1: *Is melden noodzakelijk?*

2: *Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?*

- De melder neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

- De melder vult het meldingsformulier voor Veilig Thuis in en verstuurd deze beveiligd aan Veilig Thuis.
- De melder zorgt voor een kopie van de melding aan de ouders (optioneel)

5. Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

Om de participatie van kinderen op te nemen in het protocol zijn de negen opgestelde actiepunten uit de *“Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”* (VWS, 2018) omgezet in concrete vragen.

1. Termen

In het protocol wordt gesproken over ouder/verzorger en kind.

Verplicht is dat tenminste in stap 3 het kind *expliciet* als gesprekspartner wordt genoemd.

2. Informatie over het proces

Bij vragen over de gespreksvoering en de inhoud van de gesprekken wordt advies gevraagd aan Veilig Thuis

De betrokken medewerker of DAF geeft het kind informatie over:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.

De betrokken medewerker of DAF geeft het kind:

- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De betrokken medewerker of DAF geeft het kind :

- De informatie over hun recht om veilig op te groeien
- Uitleg over de normale omgang tussen ouder en kind?
- Uitleg zodat er bij het kind sprake kan zijn van *“ontschuldigen”* van het kind.

4. Recht op eigen mening

De betrokken medewerker of DAF informeert het kind over het recht om betrokken te worden, het recht op een eigen mening te geven en de mogelijkheden daarvan.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De betrokken medewerker of DAF informeert het kind en luistert naar de visie van het kind. Denk hierbij aan:

- De mening van het kind over bestaande zorgen.
- De door het kind geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

Wanneer de meldcode wordt gevolgd worden er vanaf stap 1 , als er sprake is van disclosure en vanaf stap 2 en/of 3? regelmatig gesprekken gevoerd tussen het kind en de betrokken medewerker en/of de DAF. Aan een einde van een gesprek wordt afgesproken wanneer een vervolgesprek plaats vindt.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

De betrokken medewerker vraagt de mening van het kind over de besluitvorming. De mening van het kind wordt, wanneer mogelijk, meegenomen wordt in de besluitvorming

7. Route bij disclosure

In het geval van disclosure volgt direct contact met Veilig Thuis en worden de vervolgstappen samen met Veilig Thuis vervolgstappen bepaald. De betrokken medewerker houdt het kind op de hoogte en luistert naar de visie van het kind.

8. Steun

Na een overdracht en/of melding, zal er ook op school steun wordt geboden aan het kind. De betrokken medewerker of DAF zal regelmatig gesprekjes met het kind voeren. De DAF houdt hierover contact met Veilig Thuis en eventuele (andere) hulpverlening.

9. Tips voor gesprek

Kwalitatieve gesprekstips zijn te vinden bv. in de reader van de training aandachtfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld van de landelijke vakgroep aandachtfunctionarissen kindermishandeling (LVAK,2018) en *“Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”* (VWS, 2018).

6. Wettelijke verplichtingen

6.1 Verantwoordelijkheid

In de Meldcode dient de organisatie vast te leggen wie binnen de organisatie de stappen doorloopt. Bijvoorbeeld een leerkracht die de signalen bespreekt met de aandachtfunctionaris van een school. Daarnaast moet de organisatie in de Meldcode vastleggen wie eindverantwoordelijk is voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

6.2 Vertrouwelijke informatie

Informatie rondom de meldcode is vertrouwelijk. Informatie wordt alleen gedeeld met de direct betrokken medewerkers van het betreffende kind, de locatieleider en/of directeur en de DAF.

Ouders/verzorgers hebben recht op inzage van het dossier. Zodra er wordt gedocumenteerd hebben ouders recht op inzage.

6.3 Documenteren

Het IKC legt de verzamelde informatie vast in het (digitale) dossier van het kind en in het dossier van eventuele broertjes en zusjes. De stappen binnen de meldcode worden vastgelegd in een speciaal daarvoor ontwikkeld format dat als sjabloon wordt opgenomen in het digitale volgsysteem ,Esis. Deze vertrouwelijke informatie is alleen toegankelijk voor direct betrokken medewerkers van het betreffende kind, de locatieleider en/of directeur en de DAF.

De DAF houdt in een overzicht bij welke kinderen er wordt gewerkt volgens de meldcode.

7. Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Bij twijfels over de veiligheid van de kinderen worden de stappen van de Meldcode doorlopen. Vastgelegd wordt door welke signalen bij de ouder/verzorger er getwijfeld wordt over de veiligheid van de kinderen. Daarna worden de stappen van de meldcode gevolgd die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

8. Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eengerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Veilig Thuis of Pharos wordt geraadpleegd wanneer er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld om de juiste expertise te betrekken.

9. Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

9.1 Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.

NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

10. Verwijsindex risicojongeren (Zorg voor jeugd)

De organisatie moet zijn medewerkers op de hoogte stellen van de meldingsprocedure voor de Verwijsindex risicojongeren. Dit geldt alleen voor organisaties die bevoegd zijn een melding te doen in dit systeem.

Binnen de verwijsindexrisico hebben aangesloten organisaties de mogelijkheid te registreren dat er zorg is over een jongere. Wanneer meerdere partijen betrokken zijn wordt vanuit Zorg voor jeugd een coördinator aangewezen.

Bijlage

1. Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-) partnerstalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval

zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig
Thuis en het slachtoffer.

Voorbeelden

Bijlage 2. Contactgegevens aandachtfunctionarissen

IKC Borgman Ebbinghe:

Jannie Pot (j.pot@o2g2.nl)